

Posudek vedoucího bakalářské práce

Tomáš Hemza: *Odpírání vojenské služby v Československu (1918-1938)*, FFUK, Praha 2009, 49 stran.

Tomáš Hemza si zvolil téma, ke kterému existuje minimální sekundární literatura, a proto byl nucen do značné míry vycházet z primárních pramenů (převážně archivních dokumentů a periodických publikací). Podrobněji je v sekundární literatuře zpracována jen osobnost Přemysla Pittera. Text je sice poměrně stručný, pohybuje se kolem minimálního přípustného rozsahu, ale na druhé straně je velmi věcný a neobsahuje nepotřebné informace, čerpané ze sekundární literatury, které mají v podstatě jediný účel, a to práci adekvátně prodloužit.

Na Hemzově metodickém postupu je sympatická systematická chuť. V úvodních pasážích vedle fundované kritiky dostupných pramenů a stávající literatury usiluje také o precizní definování a vymezení svého tématu (s. 7). Problematiku studuje z obou stran pomyslné barikády konfliktu. Na jedné straně ukazuje motivace příslušníků jednotlivých skupin odpíračů, zatímco na straně druhé se snaží postihnout represivní postupy státního mocenského aparátu a případně distingovat metody, využívané ve vztahu k jednotlivým skupinám.

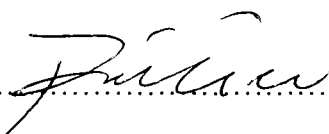
Vzhledem k tomu, že autor připravoval svou práci v semináři sociálních dějin, neomezil se pouze na statický popis, nýbrž se pokusil postihnout i postupný vývoj ve dvacetileté periodě v tom, jak se měnil přístup existujícího politického režimu k uvedenému problému. Ostatně, právě v postižení onoho společenského „normálu“ prostřednictvím studia marginalizovaných skupin tkví hlavní význam studia dějin „lidí na okraji“, což je dobré, že autorovi neuniklo. Spíše než postupný přerod v obecném přístupu úřadů je zřejmé stále přesnější odlišování jednotlivých skupin a užívání různých metod represivního postupu vůči nim.

Vymezení tématu Tomáše Hemzu vedlo k tomu, že musel pracovat s různými typy materiálů; od legislativních, přes administrativní, až po informace spíše subjektivní povahy. S tímto problémem si poradil úspěšně. Zároveň byl také schopen vytvořit skupiny odpíračů podle typů a tedy z partikulárních příběhů dospět k určité míře zobecňujících poznatků, jak dosvědčuje jeho shrnující závěr k této bakalářské práci.

Z hlediska struktury a jazyka je práce velmi uspokojivá. Autor text přehledně člení a jeho stylistické schopnosti jsou nadprůměrné. Za zmínku rovněž stojí vysoká míra jeho

badatelské samostatnosti, co se týká vymezení tématu, zpracování pramenů i jejich interpretace. Vzhledem k tomu, že mé dílčí poznámky k práci zapracoval již během přípravy finálního textu, nemám k němu z pozice vedoucího jeho bakalářské práce zásadnější námitky. Hemzův text nepochybně ve všech ohledech splňuje standardy, které jsou na FFUK kladeny na bakalářskou práci v oboru historie, a proto ji plně doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 4. září 2009

.....
PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D.